

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) เป็นแผนที่ได้อัญเชิญแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ มาเป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาและบริหารประเทศ ซึ่งแผนพัฒนาฯ ฉบับนี้ได้ใช้เป็นแผนยุทธศาสตร์ที่ชี้นำทิศทางของการพัฒนาประเทศ ในระยะปานกลาง ที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ระยะยาว และมีการดำเนินการต่อเนื่องจากแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 ในด้านแนวคิดที่ยึด “คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา” ในทุกมิติอย่างเป็นองค์รวม และให้ความสำคัญกับการพัฒนาที่สมดุล ทั้งด้านตัวคน สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสร้างระบบบริหารจัดการภายในที่ดีให้เกิดขึ้นในทุกระดับ อันจะทำให้เกิดการพัฒนายั่งยืนที่มี “คน” เป็นศูนย์กลางได้อย่างแท้จริง (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2544)

ทรัพยากรมนุษย์นับเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการบริหารงาน องค์กรจะสามารถบรรลุเป้าหมายได้หรือไม่ขึ้นอยู่กับมนุษย์ เพราะมนุษย์จะเป็นผู้กำหนดเป้าหมาย วางแผน และลงมือปฏิบัติงาน ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ที่สำคัญของผู้บริหารที่จะต้องรักษาทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพให้อยู่ในองค์กรให้นานที่สุดเท่าที่จะสามารถทำได้โดยอาศัยปัจจัยจูงใจในการทำงานที่เหมาะสมตามความต้องการของพนักงานและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ขององค์กร (กัญญาภรณ์ ศรีสุข, 2542)

ครัวของโลก เป็นอีกหนึ่งยุทธศาสตร์อุตสาหกรรมเป้าหมายที่รัฐบาล พ.ต.ท. ดร.ทักษิณ ชินวัตร ประกาศจะผลักดันให้ประสบความสำเร็จในเวทีการค้าของโลก จากตัวเลขการส่งออกที่ผ่านมา พบว่าประเทศไทยเป็นหนึ่งในผู้ส่งออกอาหารรายใหญ่ของโลก และข้อมูลของสถาบันอาหารระบุว่า อุตสาหกรรมอาหารเป็นอุตสาหกรรมที่สำคัญของประเทศไทยที่สร้างรายได้เข้าประเทศปีละไม่ต่ำกว่า 400,000 ล้านบาท และใช้วัตถุดิบในประเทศมากกว่า 80% ซึ่งเป็นการสร้างความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบ อีกทั้งพื้นฐานของเศรษฐกิจไทยคือประเทศเกษตรกรรมอย่างแท้จริง โดยพื้นที่ของประเทศไทย 513,115 ตารางกิโลเมตรนั้น 45% ถูกใช้สำหรับเป็นพื้นที่เกษตรกรรม ซึ่งเป็นภาคที่ใช้แรงงานถึง 60% ของประเทศ ดังนั้นการแปรรูปสินค้าเกษตรที่เป็นกระบวนการขั้นต้นของอุตสาหกรรมอาหารจึงเป็นสิ่งที่ประเทศไทยมีศักยภาพอย่างมาก (สุวิทย์ สุทธิจิระพันธ์, 2548)

นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูนจัดตั้งขึ้นเพื่อสนองนโยบายของรัฐบาลตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2520-2524) ซึ่งกำหนดให้มีการกระจายการพัฒนาอุตสาหกรรมไปสู่ภูมิภาคต่างๆ ดังนั้นการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (กนอ.) จึงได้มีโครงการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือขึ้นที่จังหวัดลำพูนเนื่องจากมีความเหมาะสมหลายประการ ทั้งนี้จากการสำรวจในปี 2548 พบว่าแบ่งประเภทอุตสาหกรรมได้เป็น 9 ประเภท มีจำนวนแรงงานทั้งสิ้น 43,456 คน ประกอบด้วย อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ 33.33% อุตสาหกรรมชิ้นส่วนและอุปกรณ์ 19.05% อุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม 15.90% อุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ 9.52% อุตสาหกรรมเกษตร อุตสาหกรรมเครื่องหนัง และอุตสาหกรรมแปรรูปไม้ อย่างละ 3.17% อุตสาหกรรมก่อสร้าง 1.58% และอุตสาหกรรมอื่นๆ 11.11% (สำนักงานนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ, 2548) โดยปัญหาที่ประสบอย่างต่อเนื่องคือปัญหาอัตราการเข้า-ออกของพนักงาน และการโยกย้ายงาน ส่งผลให้ต้นทุนของผู้ประกอบการสูงขึ้น ดังนั้นจึงต้องสร้างแรงจูงใจให้สอดคล้องกับความต้องการของพนักงานเพื่อให้การปฏิบัติงานของพนักงานมีประสิทธิภาพสูงสุด และดำรงอยู่ในองค์กรให้นานที่สุด (กัญญาภรณ์ ศรีสุข, 2542)

ดังนั้นผู้ศึกษาจึงต้องการศึกษาปัจจัยจูงใจในการทำงานของพนักงานในธุรกิจอุตสาหกรรมเกษตรในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน เพื่อทราบถึงปัจจัยจูงใจในการทำงานของพนักงาน และเป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารในการวางแผนด้านบุคลากรต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยจูงใจในการทำงานของพนักงานในธุรกิจอุตสาหกรรมเกษตรในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1. ทำให้ทราบถึงปัจจัยจูงใจในการทำงานของพนักงานในธุรกิจอุตสาหกรรมเกษตรในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน
2. สามารถนำข้อมูลจากการศึกษาไปประยุกต์เป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องด้านการวางแผนบุคลากร

นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

ธุรกิจอุตสาหกรรมเกษตร หมายถึง บริษัทจำกัดที่ทำการผลิตและ/หรือแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรเพื่อเป็นอาหารหรือเครื่องดื่มแก่มนุษย์

นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน หมายถึง โรงงานอุตสาหกรรมที่ก่อตั้งเพื่อ การปรับปรุงที่ดินที่เหมาะสม และเพื่อให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานของ ผู้ประกอบอุตสาหกรรม ผู้ประกอบการค้าเพื่อส่งออก และผู้ประกอบการอื่นที่เป็นประโยชน์ หรือเกี่ยวเนื่องกับการประกอบอุตสาหกรรมหรือการประกอบการค้าเพื่อส่งออกในภาคเหนือ โดยตั้งอยู่ริมทางหลวงหมายเลข 11 ช่วงกิโลเมตรที่ 69-70 (ลำปาง-เชียงใหม่) ต.บ้านกลาง อ.เมือง จ.ลำพูน บนพื้นที่ประมาณ 1,788 ไร่ เริ่มก่อตั้งเมื่อเดือนเมษายน 2526 และสร้างเสร็จในเดือน มีนาคม 2528 และใช้เงินลงทุนประมาณ 358 ล้านบาท การสำรวจปี 2548 แบ่งอุตสาหกรรมเป็น 9 ประเภท คืออุตสาหกรรมประเภทอิเล็กทรอนิกส์ ประเภทชิ้นส่วนและอุปกรณ์ ประเภทอาหารและ เครื่องดื่ม ประเภทอัญมณีและเครื่องประดับ ประเภทเกษตร ประเภทเครื่องหนัง ประเภทแปรรูปไม้ ประเภทการก่อสร้าง และอุตสาหกรรมประเภทอื่นๆ (สำนักงานนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ, 2548)

พนักงาน หมายถึง พนักงานระดับหัวหน้างาน และระดับปฏิบัติการที่ทำงานประจำและ เป็นพนักงานรายเดือนในบริษัทนั้นๆ เท่านั้น